LAISVĖ—LIBERTY
— Vienintelis lietuvių kalboje dienraštis Rytinėse Valstijose
Dalis Queens apskrityje (N. Y.) $11.00
Kanadoje 11.00
Kitur užsienyje 15.00
Metams prenumerata:
Jungtinėse Valstijose 10.00
Pavienio egzempl. kaina 5 centai

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ—LIBERTY
The Only Lithuanian daily in Eastern States
110-12 Atlantic Avenue
Richmond Hill 19, N. Y.
Telephone VIrginia 9-1827
PRICE 5c A COPY

No. 150 **** Richmond Hill 19, N. Y., Penktadienis, Rugp. (Aug.) 3, 1956 **** METAI 46-ti

KRISLAI

Tiesiai iš pragaro.
Pagrįstas susirūpinimas.
Negalima sąvoka.
Tegu dega...
Kratosi savo "vieros."
Rašo A. Bimba

Ieškote pragaro? Gerai. Nuvažiuokite į Georgijos valstijos kalėjimus. Nieko panašaus niekas nėra girdėjęs.

Trysdešimt šeši kaliniai pasiėmė kūjį ir sudaužė savo kojų kaulus! Kokia baisi tragedija! Kokios baisios kančios!

Kodėl jie taip padarė? Todėl, jie sako, kad nebegalėjo ir nebepajėgė kalėjimo pragaro kančias paneši.

Prezidento Eisenhowerio gydytojas ir širdies ligų specialistas Dr. White išvažiavo Maskvon. Jis ten studijuosiąs tarybinio mokslo atradimus kovoje su širdies ligomis.

Tuo tarpu vis garsiau ir garsiau plaukia kalbos apie prezidento sveikatos pašlijimą. Štai, Harvard universiteto priventyvės medicinos departmento vedėjas Dr. Rutstein teigia, kad iš Baltojo namo plaukiančios informacijos yra neteisingos, kad tikroji tiesa apie tikrą padėtį yra nuo žmonių slepiama.

Arba, štai, republikonų dienraščio "Tribune" kolumnistai broliai Alsopai (rugpiūčio 1 d.) sako, kad vis plačiau ir plačiau plinta didžiausias susirūpinimas visoje sostinėje. Eina visokiausi gandai. Ir juos, pasirodo, yra paleidę patys republikonai.

Alsopai sako: kalbama, kad prezidentas po operacijos susilaukė pastovios dizinterijos (vidurių paleidimo). Todėl jis neatgauna senojo svorio. Ir operacija ant "ileitis" buvus nepilna. Sugedusi žarna nebuvo išimta. Visi, girdi, kalba, kad prezidentas bus invalidu iki mirties.

Jie reikalauja, kad prezidento sekretorius tuojau sušauktų tos ligos specialistų konferenciją, iš kurios pasaulis galėtų išgirsti tiesą apie tikrąją prezidento sveikatos padėtį.

Bostonietis M. Mockus "Lietuvos vaduotojus" moko "nuosaikumo."

Ar gali būti nuosaikūs tie, kurie apgavystėmis ir blofu mulkina savo pasekėjus? Negali. Visiškai neįmanoma sąvoka.

Smetoninink as Petras Daužvardis aną dieną Chicagoje pasakęs: "Mes degame meile ir ryžtu."

Gerai, tegu dega. Juo greičiau jie "sudegs," tuo sveikiau bus Amerikos lietuviams. Nors sykį ir aš

(Tąsa 4-tam pusl.)

Eisenhower vėl raportavo apie savo sveikatą

Washingtonas. — Prezidentas Eisenhoweris spaudos konferencijoje pasisakė apie savo sveikatą. Šią savaitę jis buvo iš naujo egzaminuotas keleto daktarų specialistų. Eisenhoweris sakė, kad jis jaučiasi gerai, "nors ne taip gerai, kaip praeitais metais". Jis sakė, kad yra tikras, jog galėtų išlaikyti kitą terminą Baltajame name.

Korespondentai išsinešė įspūdį, kad Eisenhoweris kalba žymiai silpnesniu balsu, yra suliesėjęs ir jo veidas išblyškęs. Apie savo vidurių operaciją Eisenhoweris sakė, kad jis faktinai net per 30 metų kentėjo nuo chroniško mažosios žarnos uždegimo ir faktinai jam padarytoji operacija sveikatą pataiso, o ne susilpnina.

Britų, francūzų ir jankių laivai plaukia link Suezo; nauji grasinimai egiptiečiams

Iš vienos pusės kviečia tartis, iš kitos grasina karine jėga

Londonas. — Britanija, Francūzija ir Amerika nutarė šaukti tarptautinę konferenciją Suezo kanalo klausimu. Į konferenciją taipgi bus kviečiama Tarybų Sąjunga. Buś kviestas ir Egiptas. Bet politiniai ekspertai labai abejoja, ar Egiptas prie tokių aplinkybių kvietimą priimtų. Egipto aukštas užsienio ministerijos pareigūnas išsireikė:

"Jie nutaria šaukti tarptautinę konferenciją apie mūsų, Egipto, nuosavybę, Suezo kanalą. Ir jie kviečia mus! Jeigu kas ką turi teisę kviesti, tai mes, o ne jie. Suezas mūsų ir mes patys žinome, ką su juom daryti..."

Taipgi reiškiama ir abejonė, ar Tarybų Sąjunga priimtų tokį kvietimą.

Grasinimai karo jėga

Tuo tarpu, kai trys Vakarų valstybės ragina susieiti tarptautinėje konferencijoje, jie taipgi ėmėsi naujų žingsnių grasinti Egiptui. Oficialiai pranešama, kad britų kariniai laivai pradėjo manevrus rytinėje Viduržemio jūros dalyje, netoli Suezo. Keli britų karinai laivai iš Maltos bazės išplaukė link Suezo. Paryžiuje jūrininkystės ministerija pranešė, kad francūzų kariniai laivai išplaukė iš Toulono į rytus, kas reiškia — link Suezo. Amerikos kariniai laivai Viduržemio jūroje irgi sukinėjasi arti Suezo.

Britai evakuojasi

Britanijos valdžia tuo tarpu įsakė penkiems tūkstančiams Egipte gyvenančių britų apleisti šalį, jeigu jie tik gali. Tas irgi skaitoma grasinimo žingsniu Egiptui. Egipte taipgi randasi apie 1,200 pastoviai gyvenančių amerikiečių. Jiems dar neliepta išvažiuoti, bet Amerikos J. V. konsulatas ragino juos "palaikyti glaudų kontaktą", tai yra, laukti evakuavimo įsakymų.

Gerai informuoti šaltiniai sako, kad britai ir francūzai faktinai bandytų kariniai okupuoti kanalą, jeigu Egiptas atsisakytų diktuojamas. Britai, francūzai, žinoma, turi pakankamai karinių laivų, kad tą padaryti, bet tas iššauktų didžiulį pasipiktinimą visoje Azijoje ir Afrikoje ir vestų prie labai sunkių kovų ir nenumatytų rezultatų.

Italijos unijos pakvietė visus grįžti vienybėn

Roma. — Italijos Generalinės darbo konfederacijos (CGT) generalinis sekretorius Giuseppe Di Vittorio atsikreipė į dešinių socialdemokratų ir krikščionių demokratų vadovaujamas unijas sugrįžti į vieningą unijų sąjungą.

Generalinė darbo konfederacija, kuri stovi po komunistų ir kairiųpų socialistų įtaka turi apie 5 milijonus narių, o socialdemokratai ir katalikai savo unijose turi apie du milijonu, nors oficialiai skelbia, kad apie tris milijonus.

Vittorio sakė, kad bendroji unijų sąjunga neturėtų rastis po jokios partijos įtaka. Jis sakė, kad yra pakankamai pamato bendradarbiavimui kovoje už tuojautinius darbininkų reikalabimus.

Amerika bando per NATO pasilaikyti Islandijoje

Washingtonas.—Tas oficiališkai dar nepaskelbta, bet yra tikrų žinių, kad Amerikos valdžią paveikė NATO tarybą, kad ta kreiptųsi į Islandiją ir reikalautų, kad Amerikos bazė pasiliktų ten. Kaip yra žinoma, Islandija pareikalavo iš Amerikos, kad ji ištrauktų iš Keflaviko 4,000 savo kareivių ir aviacijos įrengimus.

Islandija yra NATO dalis. Jos valdžia pareiškė, kad Islandija liks NATO sąstate, nors nenori amerikiečių bazės. (Pati Islandija neturi jokių karinių pajėgų.) Jeigu NATO dabar spaus Islandiją, kad ji leistų amerikiečiams pasilikti, tai Islandijai, kaip tai sako stebėtojai, lieka du keliai:

1. Pasiduoti NATO spaudimui;
2. Visai išstoti iš NATO;
3. Neklausyti NATO, bet vis vien pasilikti jos dalimi.

Apie "kinų komunistų invaziją"

Amerikos laikraščiai rėkia, bet burmiečių spauda vis tyli

New Yorkas. — Per dvi dienas beveik visa Amerikos spauda plačiai rašė apie tariamą kinų komunistų invaziją Burmon. Daugumoje laikraščių šioje šalyje tai buvo svarbiausia žinia. Bet korespondentai praneša iš pačios Burmos sostinės Rangoono, kad tik vienas laikraštis ten paminėjo nesusipratimus Kinijos-Burmos pasienyje. Visi kiti Burmos laikraščiai net nerado reikalo viena eilute apie dalyką prisiminti.

Laikraštis, kuris šiek tiek rašė tuo klausimu, buvo "Nation." Jis irgi nekalbėjo apie invaziją, bet vadino atsitikimą nesusipratimu pasienyje. Tas laikraštis sakė, kad Liaudies Kinijos kariai, kaip matyti, perėjo sieną, nes buvo susirėmę su čiangininkais, kurie laiko okupavę ištisą Burmos plotą.

Marinų generolo akyse seržantas McKeonas yra nemenkas kvailys

Parris Island, S. C.—Seržanto McKeono byloje liudijo marinų korpuso komandantas generolas Pate. Jį pašaukė liudyti apgynimo advokatai. Gynyba iš to svarbaus liudininko išgavo kelis pageidautus pareiškimus, pavyzdžiui, kad jis neskaito naktinį maršą po pelkes tokiu jau baisiu dalyku.

Bet generolas Pate pasakė ir kai ką, kas tikriausiai nepatiko pačiam seržantui, nors nekenkė jo gynybai: jis sakė, kad jo nuomonėje McKeonas yra nemenkas kvailys, negalintis daryti logiškus nuosprendžius, ir tai tas privedė prie šio nelemto naktinio maršo, kuriame šeši naujokai paskendo.

Washingtonas. — J.A.V. paskolins Brazilijai $150,000,000.

Ike'io nuomonė apie Nixoną: Jis geras, bet ne vienintelis

Washingtonas. — Trečiadienį prezidentas Eisenhoweris davė savo pirmą spaudos konferenciją ilgų mėnesių bėgyje. Mat, iki šiol jis nesijautė tam pakankamai sveikas.

Vyriausias Eisenhoweriui statytas klausimas buvo apie Nixono kandidatūrą. Visi laikraštininkai norėjo žinoti, kaip Ike dabar atsineša į Nixoną, ar jis jo dar nori kaip bendrininko prezidentiniuose rinkimuose.

Bet Eisenhoweris išsisuko iš perdaug aiškaus atsakymo. Jis sakė, kad Nixonas jam priimtinas, kaip buvo 1952-ais metais, bet jis nenori diktuoti republikonų konvencijai — jis priimtų ir kitus vice-prezidentinius kandidatus.

Nixono rėmėjai iš to daro išvadą, kad Ike remia Nixoną, nors tai ne toks šiltas rėmimas, kokio jie norėtų. Stassenas, iš kitos pusės, pareiškė, kad Eisenhoweris beveik atsikratė Nixono, nes, vietoje jį indorsuoti, kaip tai pageidavo Hall, Knowlandas ir kiti, jis tiktai pasakė, kad jis "priimtinas."

Deli. — Indijos armija veda kovą prieš Naga gentį prie Burmos sienos. Nagai yra labiausiai laukinė Indijos gentis. Jų yra apie 800,000. Jie vaikšto nuogi ir dar laikosi galvų kirtimo papročio.

Indijos valdžia sako, kad prieš juos reikia kovoti, nes jie užsiima plėšikavimu, užpuola taikingus keleivius ir t. t. Bet nagų sukilimo vadas A. Zapu Phizo sako, kad jie kovoja už savo nepriklausomybę.

Prezidentas pasirašė po nauju pensijų įstatymu

Washingtonas. — Prezidentas Eisenhoweris pasirašė po naujuoju pensijų įstatymu. Tas įstatymas duoda moterims senatvės pensiją sulaukus 62 metų amžiaus, vietoje 65, o praradę darbingumą, tai yra, nesveikuojanti žmonės, gali gauti senatvės pensijas pradedant 50 metų amžiumi.

Nors prez. Eisenhoweris po įstatymu pasirašė, jis išreiškė savo nepasitenkinimą juom. Per savo spaudos konferenciją Eisenhoweris sakė, kad jam naujasis įstatymas nepatinka, nes "jame yra tokių dalykų, kurie neturėtų ten būti." Jis, betgi, neišaiškino, kas tie "blogi dalykai."

Apskaičiuojama, kad apie 250,000 nesveikuojančių darbininkų virš 50 metų amžiaus dabar pradės gauti paramą. Ji vidutiniškai bus tik apie $75 mėnesiui, kiek faktinai reikia pragyventi vienai savaitei.

Amerika stojanti prieš internacionalizavimą

Londonas.—Vietinis "Daily Telegraph" aiškina, kodėl Amerika nelabai nori Suezo kanalo internacionalizavimo: Amerika yra Panamos kanalo savininkė. Jeigu Suezas būtų internacionalizuotas, tai su laiku pakiltų balsų ir už Panamos internacionalizavimą.

Egiptiečiai išsiuntė 2 britų korespondentu

Kairas.— Egiptas deportavo du britų korespondentu, "Daily Express" Sefton Delmar ir "News Chronicle" Nureddin Abdelhadi. Egipto valdžia sako, kad tie du korespondentai paskutiniu laiku užsiėmė kariniu šnipinėjimu.

Bombėjus.—Poonoje, netoli Bombėjaus, policija sugėmė 800 asmenų, kurie demonstravo prieš Nehru. Nehru buvo atvykęs į tą miestą naujos bibliotekos atidarymui. Demonstrantai reikalavo, kad Bombėjus būtų priskirtas prie Maharastros srities.

Peronas kaltinamas teisme kaip mergaitės viliotojas

Buenos Aires. — Argentinos teismas oficiališkai patraukė atsakomybėn eksprezidentą Peroną. Jis kaltinamas, kad suvedžiojo jaunametę Nela Rivas. Jis ją pažino 1952-ais metais, kuomet ji turėjo tik 14 metų amžiaus, ir pradėjo su ja sugyventi.

Peronas, betgi, negali būti nubaustas, nes jis gyvena tremtyje Panamoje. Jis bus teisiamas už akių.

Nela Rivas dabar kalėjime. Kalėjime taipgi jos tėvai Jose ir Maria. Kaltinimas prieš juos yra, kad jie žinojo apie savo dukters elgesį, jai pritarė ir priėmė nuo Perono atlyginimu namą ir nemažai pinigų.

Buenos Aires. — Argentina pasiūlė Brazilijai ir Urugvajui sudaryti Pietų Atlanto paktą, panašiai, kaip yra Šiaurės Atlanto paktas (NATO). Prie tokio Pietų Atlanto pakto prisidėtų ne tik minimos Pietų Amerikos valstybės, bet ir Pietų Afrikos Sąjunga.

Japonai streikavo Amerikos karinėje bazėje prie Tokyo

Tokyo. — 7,500 civilinių japonų darbininkų, kurie dirba amerikiečių karinėje Tachikawos bazėje, buvo išėję į 24 valandų protesto streiką. Jie streikavo, kadangi amerikiečiai be pasitarimo su unija atleido iš darbo 22 darbininkus. Tie darbininkai, sakė amerikiečiai, buvo "nepageidaujami." Japonai sako, kad tai buvo veiklūs unijistai, susipratę darbininkai, kurie nenuolankavo samdytojams amerikiečiams.

Accra, Gold Coast. —Ten naujai išrinktas parlamentas, susidedąs išimtinai iš negrų, pradėjo svarstyti nepriklausomybės klausimą. Gold Coast yra Britanijos kolonija, bet ji buvo priversta prileisti ten steigiamo seimo rinkimus. Atrodo, kad parlamentas pasisakys už nepriklausomybę. Jau yra numatytas ir vardas naujai valstybei — **Ghana,** kaip apie tūkstantis metų atgal vadinosi Vakarų Afrikos negrų didelė imperija.

Dr. Hewlett Johnsonas vieši Tar. Sąjungoje

Maskva. — Tarybų Sąjungon atskrido Canterbury dekonas daktaras Hewlett Johnsonas, vienas aukščiausių anglikonų bažnyčios dvasininkų. Jis yra žinomas kaip ilgametis Tarybų Sąjungos draugas.

Dr. Johnsonas pareiškė, kad jis atvyko susipažinti su naujomis pakaitomis Tarybų Sąjungoje.

Maskva. — Tarybų Sąjungoje televizijos aparatų, motorinių laivelių, cigaretų, žaislų ir kitų taip vadinamų "luksusinių" dalykų kainos bus sumažintos ant 30%. Anksčiau ant 20% sumažintos kainos kasdieninių reikmenų.

Colombo. — Į Ceiloną atvyko čekoslovakų industrinė misija. Jos priešakyje stovi užsienio prekybos vice-ministras Jaroslan Kohout.

ORAS NEW YORKE

Giedra, šiltoka

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisve, Inc.
Established April 5, 1911
Every day except Sundays, Mondays and Holidays
110-12 ATLANTIC AVENUE, RICHMOND HILL 19, N. Y.

President CLEMENT BREADY; Secr.-Treasurer, WILLIAM CHAPELS
Editor, ROY MIZARA

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year $10.00	Canada and Brazil, per year $11.00
United States, per 6 months $6.00	Canada and Brazil, 6 months $6.50
Queens Co. ..... $11.00 per year	Foreign countries, per year $15.00
Queens Co. ..... $6.50 per six mos.	Foreign countries, 6 months $8.00

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y. under the Act of March 3, 1879

KEFAUVERIS NEKANDIDATUOS

PRIEŠ ARTI METUS senatorius Estes Kefauveris pasisakė, kad jis 1956 metų rinkimuose būtinai statys savo kandidatūrą prezidento vietai.

Nemaža laiko ir pinigų senatorius išleido propagandai ir važinėjimams nuo valstijos iki valstijos, nuo miesto iki miesto už tai, kad demokratai jį statytų savo kandidatu svarbiausiai politinei vietai mūsų šalyje.

Jis turėjo debatus su Stevensonu, jis Stevensoną smarkiai kritikavo. Kefauverio kalbos buvo pažangesnės, konstruktyviškesnės už Stevensono kalbas.

Atrodė, kad sekamame demokratų partijos suvažiavime įvyks tarp šitų dviejų vyrų smarkios lenktynės ir rungtynės. Atrodė, kad jiedu abu kandidatuos, o, negavus jiems užtenkamai balsų, trečiasis kandidatas nominacijas išlaimės.

Bet įvyko kas tokio netikėto ir nelaukto.

Praėjusį antradienį sen. Kefauveris susišaukė spaudos ir radijo korespondentus (Washingtone) ir pasakė: Aš nekandidatuosiu prezidento vietai, aš raginsiu savo pasekėjus partijos suvažiavime, kad jie visi balsuotų už Adlai Stevensona.

Kodėl Kefauveris taip padarė? Nieks tikrai nežino, bet visi spėja, kad dėlto, jog jis mano, kad nominuotas jis nebus, kad jam dabar, išanksto pasisakius, Stevensonas turės daugiau šansų būti nominuotu.

Matyt, Kefauverio ir Adlai Stevensono manadžeriaai tuo reikalu buvo susitarę.

Yra žmonių, kurie spėja, jog demokratų suvažiavime Adlai Stevensonas bus dauguma balsų nominuotas kandidatu prezidento vietai.

Kai kurie sako, kad suvažiavimas nominuos senatorių Kefauverį kandidatu vice-prezidento vietai.

Tačiau gubernatoriaus Harrimano šalininkai giriasi, kad dabar, ištraukus savo kandidatūrą sen. Kefauveriui, atsiranda platesnės perspektyvos jų kandidatui, New Yorko gubernatoriui Harrimanui, laimėti tą vietą. Girdi, daug Kefauverio šalininkų už Stevensoną nebalsuos, o balsuos už Harrimaną.

Reikia suprasti, kad Harrimanas su savo šalininkais nesigailės nei pinigų nei laiko paveikimui kai kurių demokratų veikėjų, kad jie suvažiavime pasisakytų už jį.

Matysime, kaip ten bus.

Na, o pas republikonus dar vis tęsiasi armyderis dėl Nixono. Stassenas pasiėmė "vakacijas", kurias jis praleis mobilizavimui republikonų prieš Nixoną.

Iš kitos pusės, dešinieji republikonų partijos tūzai tebesilaiko įsikibę už Nixono skvernų.

MOKOSI VIENI IŠ KITŲ

ALABAMA valstijos teismas nubaudė NAACP (National Association for the Advancement of Colored People) $100,000. Tiek ši organizacija, jos viršininkai turį sumokėti bausmės.

Už ką? Kuo jie nusikalto?

Teismas sakė, kad NAACP organizacija yra paskelbta "subversyve," todėl jis, teismas, turįs gauti visų organizacijos narių, esančių Alabama valstijos ribose, vardus, pavardes ir adresus.

NAACP organizacijai priklauso daugiausia negrai, bet ten yra ir baltveidžių. Tai organizacija, veikianti visose Jungtinėse Valstijose. Jos tikslas: padėti negrams geriau, gražiau įsikurti; kovoti prieš negrų persekiojimą darbuose; padėti negrams įsigyti pilnas politines teises, kad jie būtų kaip ir visi žmonės, piliečiai,—laisvi ir naudotųsi visomis piliečių teisėmis be jokios diskriminacijos.

Jau prieš kai kurį laiką Alabama valstijos sostinėje, Montgomery mieste, negrai buvo paskelbę boikotą busams, kuriuose veikia diskriminacija. Boikotas—pasyvė kova, pasirodė, yra sėkminga. Tuo pavyzdžiu ir kitų pietinių valstijų miestų negrai pradeda sekti. Visa tai nervina baltuosius šovinistus, rasistus.

Sužinoję, kad NAACP padeda negrams kovoti prieš segregaciją, Alabamos rasistai ir paskelbė šią organizaciją "subversyve."

Teismo reikalavimas, kad jam būtų įteikti visi NAACP narių vardai, pavardės ir adresai yra blogiems tikslams reikalaujami; organizaciijos viršininkai žino, kad, kai rasistai visa tai gaus, jie pradės dar žiauriau persekioti negrus, ypatingai tuos, kurie priklauso NAACP.

Tokie dalykai vyksta!

Alabamos rasistai ima pavyzdį iš federalinės valdžios organų. Federaliniai teismai jau yra nuteisę kalėjimu kai kurių "subversyvių" organizacijų viršininkus, atsisakiusius padaryti tai, ką dabar atsisako daryti Alabamos NAACP vadovai.

Vieni iš kitų, vadinasi, mokosi. Bet visa tai atsiduoda labai blogu dvoku!

KAS KĄ RAŠO IR SAKO

"DARBO" 500-ASIS NUMERIS

Uruguajaus lietuvių laikraštis "Darbas" š. m. gegužės 26 d. išleido savo 500-ąjį numerį.

Laikraštis rašo:

"Jau seniai žmonės vartoja visokias priemones savo garsams pažymėti. Laikui bėgant išrado patogesnius ženklus, kuriais visą mintį sakinio pagalba išreikšdavo. Tie sakiniai, įžodžiais būdavo iškalami akmens uolose, molinėse lentelėse, išbraižyti odoje ir panašiai.

"Tačiau, šitoks raštas dar buvo labai atsilikęs nuo mūsų dienų rašto technikos. Jis buvo neproduktingas ir brangus, teprieinamas didikams.

"Tik vėlesniais amžiais žmogus abėcėlę sugalvojo, surado raidžių išliejimo priemonę. Praktiškesnis ir pigesnis raštas pakeitė savo ankstyvesnio veido bruožus ir tapo plačiųjų masių troškimo reiškėju, — nužengė į liaudį. Atsilikusią liaudį žadindamas, raštas suvaidino tokį svarbų vaidmenį, kad ėmė braškėti net karalių sostai. Pavergtos tautos aiškiau pradėjo matyti savo išsilaisvinimo galimybę, o beteisė liaudis—savo teises.

Bet tada prasidėjo spaudos persekiojimas. Daugumoje šalių valdytojai, žemesniesiems sluoksniams uždraudė mokintis rašto, skaityti knygas. Kaip tas draudimas buvo skaudus mums lietuviams, toli pavyzdžių ieškoti nereikia. Nes dauguma mūsų dar atsimena ir Lietuvoje buvusius spaudos draudimo laikus. Pirmiau rusiški zemskiai, paskiau vokiški žandarai ir ant galo lietuviški policininkai persekiojo, teisė, trėmė už nepalankų valdovams laikraštį ar knygą.

"Pasekmėje to, mūsų tėvynėje pažangioji spauda negalėjo dasiekti tokio išsivystymo laipsnio, kurį būtų pasiekusi normaliose sąlygose, ir ji negalėjo atlikti masių sąmoninimo kultūrinį darbą, kurį turėjo atlikti. Mūsų pažangiajai spaudai buvo lemta plačiau pasireikšti tiktai užsienyje, kur nuo skurdo ir persekiojimų pabėgę mūsų tautiečiai sukūrė lietuviškas kolonijas."

Lietuviška spauda, einanti už Lietuvos ribų, be abejojimo, suvaidino didžiulę rolę žmonių švietime. Ji tą rolę ir tebevaidina. Tačiau, kai dabar Lietuvoje pažangioji spauda kyla, plečiasi, tai užsienyje lietuviška spauda, menkėja, jai ateities perspektyvos siaurėja.

Uruguajiečių laikraštis primena:

"Nykstant lietuvių kolonijoms, dėl senatvės ir repatriacijos, mūsų spauda išeivijoje neturi tų gražių klestėjimo perspektyvų, kurias ji turi savo tėvynėje.

"Bet tai dar nereiškia, kad lietuviška spauda užsienyje savo vaidmenį jau atliko ir ji jau nebereikalinga būtų. Kaip praeityje, mūsų kovos žodį spauda darė garsesniu, mūsų nuveiktus darbus įnešė į istoriją, taip ir ateityje prieš ją stovi gana dideli uždaviniai.

"Subirėjusio smetoninio režimo likučiai čia atsibaladoję ir parsidavę trečiojo karo kurstytojų tarnybai, jau pila neapykantos nuodus į lietuvių išeivių sąmonę. Tą atmušti galima tiktai per spaudą. Mūsų tėvynėje suklestėjo naujo gyvenimo kūryba. Kas informuotų mus apie tai, jei ne spauda?

"Su šiuo 500-uoju numeriu minime mūsų laikraščio 'Darbo' jubiliejų. Minime virš 20-ies metų neatlaidaus pasiaukojančio literatūrinio darbo, spaudos fronte. Šios skaitlinės mums visiems pagarbą suteikia. Tegul jos suteikia mums ir pasiryžimą kiekvienam darbiečiui darbuotis ir pasiaukoti kilniam kultūriniam darbui, kaip iki šiol garbingai dirbome."

Uruguajaus lietuvių spaudos istorija

Tame pačiame "Darbo" numery jo bendradarbis C. pateikia kai kurių duomenų iš Uruguajaus lietuviškos spaudos istorijos. Jie įdomūs: C. rašo:

"Pirmas darbininkų lietuviškas laikraštukas pasirodęs Uruguajuje, vadinosi "Proletaras." Mažo formato, atspausdintas mimiofu. Buvo panašus į sieninį laikraštuką. Redagavo jį drg. Alfgonsas Marma. Pasirodė 5-ki numeriai.

"'Proletaras' nepajėgė suidominti skaitytojus. Mažai skaitytojų esant, laikraštukas būdavo dalinamas veltui. Be to, 1930 m., pirmame pusmetyje, kuomet 'Proletaras' pasirodė, Urugvajuje siautė nedarbas, ir dėl ekonominių trūkumų turėjo sustoti ėjęs. Jame bendradarbiavo: A. Marma, Jasinskas, Kirstukas ir Raugalas.

"Iš užsienio ateinantieji darbininkų laikraščiai negalėjo patenkinti Uruguajaus lietuvių reikalų, neigi išspręsti jų uždavinių. Svarbu buvo savo spaudą išleisti. Ir 1933 m. lapkričio 5 d. pasirodė kitas lietuviškas darbininkų reikalų gynėjas, laikraštis 'Raudonoji Vėliava.' Buvo išleidžiamas slaptai, nes tuomet šiautė Teros diktatūros reakcija.

"'R. V.' turėjo geresnį pasisekimą. Atspausdintas raidėmis, didesnio formato, plačiau pasiskleidė lietuvių darbininkų tarpe. Raidžių rinkėjas buvo drg. Stasys Gužauskas. Redagavo A. Marma. Bendradarbiavo jame draugai: M. Mazurkevičius, Gužauskas, Kirstukas, Rasikas ir su laiku daugiau bendradarbių atsirado. Gyvavo 'R. V.' iki 1935 m.

"Atslūgus reakcijai, organizacijos ėmėsi svarstyti legalaus laikraščio išleidimo klausimą. Išleido 'Darbą,' kuris su šiuo numeriu jau 500-ąjį kartą pasirodė.

"'Darbas' pasirodė 1935 m. spalio 20 d. ir eina neiškrypdamas iš užsibrėžtos darbininkiškos lietuviškos linijos. Todėl 'Darbas' įgijo populiarų vardą ir yra nuoširdžiai remiamas ir išlaikomas lietuvių darbininkų.

"Smetonos režimo laikais į Lietuvą 'Darbo' neįleisdavo kaip pavojingos literatūros. Dabar Tarybų Lietuvoje darbininkai lietuviai patys savo kraštą valdo ir 'Darbą' siunčiame kas kartą vis didesniais kiekiais. O kiekvienas grįžtantis mūsų tautietis į tėvynę 'Darbą' užsiprenumeruoja ir savo giminėms, ar prenumeruoja, ar pasiunčia kaip gerą ir draugišką dovaną."

ĮVAIRUMAI

Zarasų krašto ežerai

Kai kalbama apie šiaurės rytų Lietuvą, galvoje turima ežeringiausias ežerų kraštas. Jis apima Zarasų rajoną, o taip pat dalį Duestų ir Utenos rajonų.

Ši Tarybų Lietuvos dalis turtinga puikiais gamtos vaizdais. Teritorija dažniausiai apaugusi miškais bei krūmais, nusitęsia slėniai su ežerais, ežerėliais ir upeliais. Iš visų kalvų, lyg sargybinių bokštai, iškyla pavienės, žymiai aukštesnės stačių šlaitų kalvos, nuo kurių atsiveria žavios, vaizdingos apylinkės. Kiekviena tokia kalva turi savo pavadinimą, o taip pat apie kiekvieną iš jų liaudis yra sukūrusi legendas. Nemažoje šių kalvų dalyje būta kapinių, vietinės reikšmės pilaičių. Todėl ir kalvos dažnai vadinamos piliakalniais. Tokių kalvų-piliakalnių čia priskaitoma daugiau kaip du šimtai. Žymesni iš jų yra Bikūnų, Žabiečiūnų, Verslavos, Bradeisių, Šilo, Maniuliškių, Samanio, Mineikiškių, Kapužės, Gugių, Vozgelių, Bolševikų, Velykuškių ir kiti.

Be minėtų kalvų čia yra apie pusė tūkstančio ežerų bei ežerėlių, telkšo didžiausias Lietuvoje Drūkšių ežeras, turintis 4,500 hektarų plotą. Ne per toliausiai randasi ir giliausias Lietuvos TSR teritorijoje Tauragūnų ežeras, kuris vietomis siekia 60.5 metro gylio. Seniau ežerų būta žymiai daugiau. Tai liudija gausūs pelkių plotai. Šio krašto, kaip ir daugelio kitų Lietuvos vietų, ežerams būdinga tai, kad jie jungiasi vienas su kitu upeliais. Tokius jungtinius ežeriukus vietos žmonės vadina "akulioriais." Iš didesnių šio krašto ežerų paminėtini Sartų, Zarasų, Vencavų, Vasaknų, Dusetų, Avilių, Luodžio ir Švintos ežerai. Su dauguma ežerų bei ežerėlių yra surišta visa eilė padavimų, legendų. Tai liečia, pavyzdžiui, Sartų, Švinto, Čiaunio ežerus.

Gal būt, patys gražiausi ežerai yra prie pat Zarasų miesto. Tai Zarasas arba Osa, Zarasaitis arba Osida, Balta, Griežta, Putrinka ir Purvinka. Zarasų ežeras, kaip ir daugelis kitų, turtingas salomis. Įdomūs salų pavadinimai: Didžioji arba Anglija, Italija, Liepynas ir Purinų.

Šioje Lietuvos teritorijoje kadaise gyveno sėlių tautelė, kurios kalba buvo panaši į lietuvių ir latvių kalbas. Todėl ir pats Zarasų vardas yra sėliškos kilmės. Senovėje šis kraštas buvo vadinamas Ezera samus. Laikui bėgant galūnė pasikeitė ir pasidarė Ezeresai. Vėliau šis pavadinimas dar kito + Azarasai ir pagaliau—Zarasai.

Senuose caro žemėlapiuose bei raštuose Zarasai pavadinti Novo-Aleksandrovsku. Pavadinimo kilmė aiškinama tuo, kad 1836 metais pro Zarasus naujai pratiestu plentu važiavo caras Nikalojus I. Susižavėjęs labai gražia krašto gamta, jis įsakė Zarasus pakrikštyti jo sūnaus garbei — Aleksandrovsku. Bet tokį pavadinimą jau turėjo vienas miestelis Rusijos gilumoje. Todėl Nikalojus liepė Zarasus vadinti Novo-Aleksandrovsku. Šis pavadinimas lietuviams buvo svetimas ir neprigijo.

Apie Zarasų miesto įkūrimą jokių tikrų duomenų nėra. Težinoma, jog miestelis jau buvo XV šimtmečio pabaigoje. Žemėlapiuose ši vieta paženklinta tik XVI a. 1839 m. Zarasai virto apskrities miestu ir pradėjo greit augti.

Antras žymesnis miestas yra Dusetos. Dusetų vardas kilęs nuo Dusetos upės pavadinimo (ankstyvesnio Šventosios aukštupio). Su Dusetų miestelio pavadinimu yra surišti padavimai "Apie du sietu," "Dvi sėtas," "Apie dusintą poną." Dusetų miestelis, reikia manyti, senas. 1530 metais čia gyveno žymus skaičius laisvų amatininkų.

Ypač gražioje vietoje stovi Antalieptė. Šventosios upės krantai apaugę medžiais, plačios lygios pievos, kalneliai ir slėniai puošia ne tik miestelį, bet ir jo apylinkes. Miestelis pradėjo augti nuo 1730 metų.

Dauguma šio krašto gyventojų nuo seno verčiasi darbu, bet ilgus amžius gyveno neturtingai, nes derlingesnės žemės didesnė dalis buvo dvarininkų rankose.

Vaizdas visiškai pasikeitė tarybinės santvarkos metais. Valstiečiai susibūrė į kolektyvinius ūkius, pradėjo dirbti sau. Metai iš metų kyla kolūkiečių materialinis ir kultūrinis gyvenimo lygis. Zarasai ir Dusetos išaugo ir dabartiniu metu yra rajonų centrai.

Dusetų apylinkėje veikia didžiulė plytinė. Ji aprūpina plytomis ne tik rajono centrą, bet ir kolūkius. Aplinkiniams kolūkiams elektros energiją teikia ant Drūkšių ežero išaugusi "Tautų draugystės" hidroelektrinė, kurią pastatė trijų broliškųjų respublikų — Latvijos, Baltarusijos ir Lietuvos — darbo žmonės. Zarasų, Dusetų, Utenos ir Rokiškio rajonų kolūkiams bei įmonėms elektros energiją teiks statoma Antalieptės hidroelektrinė.

Zarasų kraštas — mūsų liaudies didvyrės Marytės Melnikaitės tėviškė. Didvyriškos komjaunuolės meilę Tėvynei, jos laukams ir ežerams savo poemoje puikiai aplainavo Salomėja Nėris ir kiti poetai. M. Melnikaitės atminimui įamžinti Zarasuose didvyrei pastatytas paminklas. Su meile ir pasididžiavimu zarasiškiai kalba apie įžymiąją savo krašto dukrą.

Šio krašto istorija žino ir daugiau narsių žmonių, kurie išdrįso pakelti ranką prieš smurtą ir neteisybę. Iš 1863 metų sukilimo liaudis prisimena sukilėlių vadą Jelskį, Povilą Lukošiūną, Juozą Barzdą.

Daug darbo žmonių sutraukia ant Sartų ežero vykstančios žirgų lenktynės. Mėgstamas lankyti ir šiame Tarybų Lietuvos kampelyje augantis seniausias ir storiausias respublikos medis — Stelmužės ąžuolas.

A. Garunkštis
Geologijos ir geografijos instituto moksl. bendradarbis

Šis tas iš šen ir ten

Islandijos namukai

Senoviški Islandijos farmerių namukai statyti šitaip: jie turi du aukštu. Pirmame aukšte tvartas, kur laikomi gyvuliai—daugiausia avys. Antrame aukšte gyvena žmonės. Langų visai nėra. Vienos labai žemos durys randasi apatiniame aukšte. Pro jas galima tik praslysti susukuprinus. Iš pirmo aukšto į antrą patenkama per skylę lubose (viršutinio aukšto grindyse) — kopėčiomis. Galvijų laikymas apatiniame aukštyje duoda daug šilumos viršutiniam aukščiui. Tai dėl paprastų šalčių senoviškieji Islandijos namai neturėjo ir langų.

Dabar tokių namų Islandijoje jau beveik nėra, panašiai, kaip Rytų Europoje išnyko dūminės pirkios.

Nesusikalbėtų Izraelyje

Nuvykę į Izraelį, dauguma Europos arba Amerikos žydų su izraeliečiais visai negali susikalbėti. Žydų kalba, kuri vartojama šioje šalyje ir Europoje, yra artima vokiečių kalbai, paimta iš Vokiečių kalbos Palatinato dialekto, nes apie tūkstantis metų atgal žydai toje Vokietijos dalyje gyveno ir ta kalbą perėmė. Hebrajų kalba, kuri vartojama Izraelyje, yra originalė biblijos kalba, panaši į arabų ir senovės finikiečių. Ji su žydų kalba nieko bendro neturi.

Net religiniai kitų šalių žydai, kurie vartoja hebrajų kalbą pamaldose, Izraelyje nesusikalba. Jie moka hebrajų kalba panašiu būdu, kaip katalikai kunigai moka lotynų kalbą — tik rašte, tik maldose, bet ne gyvenime. Jeigu lotyniškai mokantis kunigas staiga atsirastų senovės romėnų tarpe, tai, kaip tai sakoma, jis jų kasdieninės kalbos visai nesuprastų.

Reikia daugiau laivų

Šią vasarą iš Amerikos Europon išvyko arti milijono turistų. Gauti vietą laive, sakoma, dar įdomesnė reikia vis iš anksčiau vietą rezervuoti. Keliavimo ekspertai ragina žmones keliauti ir prekybiniais laivais. Kiekvienas prekybinis laivas pasirengęs imti bent kelis arba kelioliką keleivių už maždaug tą pačią kainą, kaip keleivinis. Keliavimas prekybiniame laive, sakoma, dar įdomesnis, ramiau, galima visą laiką laisvai dėnyje buvoti, artimiau susipažinti su jūrininkų gyvenimu.

Paprasta išeitis

Indijoje dabar vyksta daug diskusijų, ir ne tik diskusijų, bet ir kruvinų kovų (kaip tai įvyko pavasarį Bombėjuje) apie tai, kaip padalinti šalį. Valdžia yra pasiryžusi padalinti šalį į provincijas pagal kalbinius rubežius. Bet kartais sunku nustatyti, kur baigiasi bengalų sritis ir prasideda hindi, arba, sakysime, baigiasi gudžeratų sritis ir prasideda urdų. Yra didelių sričių, kur dvi ar trys kalbos susimaišiusios maždaug lygiai.

Indijos kabineto narys V. V. Giri dabar išėjo su naujų planu. Jis sako, kad tuomi visos sunkenybės bus išvengtos. Jis siūlo pamiršti visus kalbinius padalinimus ir dalinti šalį į penkis administracinius vienetus: Rytų, Vakarų, Šiaurės, Pietų ir Centro.

CHICAGO, ILL.

(Pabaiga)

Ketvirtadienio rytą atsikeliam — visas dangus apsiniaukęs ir lyja. Sugadina mūsų planą. Buvome nutarę važiuoti į jūrą maudytis sūram vandenyje. Bet žilinskienė nusidžiaugė, kad lyja. Pas juos lietaus nebuvo per du mėnesius, tai viskas taip išdžiūvo. Džiaugėsi, kad chicagiečiai atnešė lietų. Bet čia gamtos reikalas. Ir penktadienį lijo visą dieną.

Sutvarkę savo reikalus, važiuojame pas draugus Petkūnus ant vakarienės. Petkūnienė prirengusi gardžią žuvies vakarienę. Jinai pagavo 10 svarų žuvį. O mes suvalgom. Labai ačiū jums draugai už vaišes!

Po vakarienės važiuojame į Liet. svetainę pasiklausyti Aido Choro. Svetainėje ėjo pamokos. Įeiname, choras jau dainuoja. Nedidelis choras, bet gražiai dainuoja. Prieina choro mokytojas J. Dirvelis. Jis pažino Urmoną. Kaip Ignas Worcesteryje priklausė prie choro, ir tada J. Dirvelis chorą mokino.

Choras turi gerų balsų, jo solistės A. Dirvelienė ir D. Lukienė. Sukackienė per daug metų dalyvauja chore. Iš jaunuolių Helen Janulis Smith dainuoja solo ir pianą skambina; kada chorui reikia, ji bet altas palieka. Beisus pakako D. Bakšys su jaunuoliais. Tenorai A. Sabaliauskas, J. Lukas, Billy., kitų vardų nežinau. Choras labai gražiai dainuoja — kreditas priklauso mokytojui Dirveliui ir choro nariams. Draugai, palaikykite tą chorą kiek galite—eikite padėti dainuoti!

Šeštadienio ryte atvažiavo Richard Janulis su žmona. Richardas daug dirba chore ir visam darbininkų judėjime. Jis vedęs ir gyvena Kanadoje, bet jis atvažiavo. Jam rūpėjo LDS Seimas. Tai H. Žilinskienės sūnus. Sutarėm su Richu visi kartu važiuoti pas jo seserį Helen Janeliūtę Smith. Gražiai gyvena, turi savo gražų namą. Augina šeimą, sūnų ir dukrelę. Mus priėmė, gražiai pavalšino. Ačiū tau ir tavo vyrui!

Nuvažiuojame į Olympia Parką ir randame daug žmonių. Vieni kaziriuoja, jaunuoliai eina maudytis, kiti šnekučiuojasi. Gražus parkas ir švarus. Draugai worcesteriečiai turi kuom pasigirti.

Sutinkam drg. Mikolaičius. Pasikalbėjus, G. Mikolaitis užsimokėjo už "Vilnies" prenumeratą ir paaukojo $3.00 "Vilnies" reikalams. Ačiū, drauge!

Sekmadienio rytas gražus, saulutė skaisti šildo. Visi džiaugiamės, kad oras bus gražus. Bus piknikas LDS Seimo delegatų pasitikimui. Mes užprašyti ant pietų pas I. ir N. Lozuraičius. Nuvažiavome mes abu ir Onutė ir randam pietus. Nelė jau prirengus, laukė mūsų ir daugiau svečių. Pasivalgę, pasikalbėję, paačiavę, skubinamės važiuoti į pikniką. Labai ačiū, draugai, už vaišes!

Nuvažiuojam, jau piknikas prasidėjęs. Daug delegatų ir svečių. Chicagos delegatai Montvila, Stulgaitis ir Mažeika. Visi kalbamės. Žiūrime, atvažiavo Rožė Samolionienė su savo gimine. Piknikas buvo geras. Programą pildė Laisvės Choras iš Hartford, Conn., vadovybėj Wilma Hollis. Padainavo gerai. Kalbėjo LDS prezidentas J. Gasiūnas LDS reikalais. Delegatai sugužėjo, susipažino, pasikalbėjo, pasivaišino ir piknikas linksmai užsibaigė.

Pirmadienį, liepos 9 d. visi delegatai susirinko kaip 10 val. ryto. D. Jusius atidarė 12-ą LDS Seimą. Pasveikino visus delegatus, pavedė LDS prezidentui J. Gasiūnui. Prezidentas paskyrė visas komisijas. Seimas užtvirtino. Išrinktas Seimo pirmininku J. Žebrys, vice-pirm. J. Mockaitis, mandatų komisija pranešė, kad yra 65 delegatai, 8 Centro valdybos nariai, viso 73 delegatai nuo 38 kuopų.

Diskusuota kelių konstitucijos paragrafų pataisymas. Visi draugiškai diskusavo. Seimas buvo labai geras ir daug gerų tarimų padarė. Nutarta kitą Seimą turėti Pittsburghe. Aš manau plačiai aprašys apie Seimą G. Montvila.

Liepos 10 d. davė gražų koncertą Liet. svetainėje. Programą pildė Aido Choras vadovybėj J. Dirvelio. Frank Balevičius piano solo, Julius Krasnickas, baritonas iš Clevelando dainavo solo, duetas: Ona Dirvelienė ir Jonas Sabaliauskas. Bet svečių nebuvo daug.

Liepos 11 d. Seimas užsibaigė. Buvo surengtas geras bankėtas. Delegatams ir svečiams davė valgyti ir išsigerti. Buvo daug kalbų ir atsisveikinimų. Visų delegatų ūpas buvo geras. Visi pasižadėjo parvažiavę namo dirbti LDS labui. Pabaliavojom gerai, atsisveikinom ir jau rengėmės važiuoti pas Žilinskus nakvynei. Taip gaila palikti gerus draugus: J. Raulušaitis, Sabaliauskas, Lukas ir kitus. Dėkojame Žilinskams labai už viską.

Liepos 12 d. anksti ryte jau rengiamės išvažiuoti. Žilinskienė pagamino pusryčius. Pavalgę, atsisveikinome, padėkojome už viską ir išvažiuojam tik mes ir Onutė. Rožė Samolionienė pasiliko pas gimines. Taip gaila palikti Worcesterį.

Rytas buvo gražus, popiet pradėjo lyti. Visą dieną ir naktį lijo. Važiuojame ir kalbamės kiek mes gero padarėme. Aš ir Onutė pardavėm daug "Vilnies" pikniko įžangos tikietų. Aš gavau aukų "Vilniai", Jokubauskienė gavo vieną narį Dailės ir Dramos Klubui. Laimingai sugrįžom namo.

Visi draugai priimkite mūsų širdingą dėkui!

J. Urmonienė

Lowell, Mass.

Liepos 22 d. S. Palubinskienė, apie 65 metų amžiaus, liko suparalyžiuota. Buvo nuvežta į šv. Juozapo ligoninę, o liepos 23 d. 3 val. ryto mirė. Paliko liūdesy vyrą, Antaną Palubinską ir tris sūnus, Antaną, Hendriką ir Edvardą; dvi marčias, 4 anūkus, vieną proanūką ir kitus gimines. Buvo pašarvota V. Mikšos šermeninėje.

Liepos 25 d. buvo palaidota ant Wesford Rusų kapinių, kur yra palaidota jos mylima dukrelė Jene. Geras velionės draugų ir giminių būrys, aštuonios pilnos mašinos žmonių palydėjo ją ant kapų.

Draugė S. Palubinskienė paėjo iš Lietuvos Onuškio miestelio. Atvažiavo į šią šalį daug metų atgal. Buvo laisvų minčių, su religija neturėjo nieko bendra, tai jos vyras ir sūnus ir palaidojo ją laisvai.

Lai jai būna lengva ilsėtis šios šalies žemelėje, o likusiems didelė užuojauta!

—:—

Sunkiai serga K. Peter, išvežtas į šv. Juozapo ligoninę. Turėjo didelę ant vidurių operaciją. Buvo geras žmogus, kai buvo sveikas. Visada lankydavo progresyvių parengimus. Aš velinu, kad jis kuo greičiausia pasveiktų.

—:—

Rugpiūčio 4 d. Lawrenco draugai rengia parengimą naudai J. Karsono, paliesto ligos. Parengimas įvyks Maple Parke. Geriausio pasisekimo!

Lowelietis

Cleveland, Ohio

RENGIAMĖS PRIE SPAUDOS PIKNIKO

LLD 15-os apskrities komitetas imasi už galutino ir greito darbo prie surengimo Clevelando metinės iškilmės — spaudos pikniko. Julius Krosin jau 4 metas iš eilės apsiėmė vadovauti pikniko surengimui. Visi jo vadovaujami piknikai buvo pasekmingi, todėl ir šiemetinis, galime tikėtis, bus pasėkmingas ir šaunus. Taipgi ir visi 15-tos apskrities komiteto nariai su pasiryžimu pasiėmė sau atitinkamą darbą surengimui patogaus pikniko su geriausiu aptarnavimu ir pavaišinimu atvykusių į pikniką svečių. Bet negana dar to, čia reikia, kad visi, apšvietą mylinti, o labiausiai visi LLD nariai ir kuopos, prisidėtų prie to prakilnaus darbo, pakviesdami savo draugus ir pažįstamus į spaudos pikniką. Taipgi yra reikalas parinkti ir dovanėlių, už kurias būtų galima gauti daugiau jeigu spaudos paramai, nes pažangioji spauda yra vienintelė spauda, kuri suteikia žmonėms teisingas žinias ir nušviečia reakcinės spaudos melus, pažangioji spauda rodo kelią žmonėms į taikų ir laimingą gyvenimą.

Clevelando spaudos piknikas įvyks rugsėjo 2, Rubų pikniką darže, prie US 422 vieškelio.

LLD 15-tos apskrities komiteto susirinkime buvo išduotas raportas iš rengto apskrities komiteto ir kuopų bendrai pikniko apšvietos labui. Iš raporto pasirodė, kad pelno liko $81.60. Komitetas nutarė vienbalsiai pasiųsti visą pelną LLD Centraliniam Komitetui.

RUBŲ ATSISVEIKINIMO PIKNIKAS

Draugai Jonas ir Ona Rubai yra nusitarę apleisti mūsų apylinkę ir išvažiuoti į Floridą poilsiui. Pirmiau, negu mus apleis, Rubai rengia palikuvių pikniką tikslu, kad galėtų atsisveikinti su visais savo draugais ir draugėms, kurių jiedu čia turi įsigiję daugybę. Jonas sakė: duosiu pusbačkį šalto alaus atsisveikinimo pikniko svečiams dykai.

Piknikas įvyks rugsėjo 19, Rubų buvusiam piknikų darže.

CLEVELANDO 160-TAS GIMTADIENIS

Liepos 22 d. ant Public skvero buvo atžymėjimas Clevelando miesto 160 metų sukakties nuo miesto įsikūrimo. Tapo atžymėta: su prakalbomis, pamaldomis ir padėjimu vainiko prie Moses Clevelando stovyklos.

Moses Cleveland buvo baigęs tiesų profesiją Yale Kolegijoje 1777 metais. Kelis metus tarnavo Connecticuto legislatūroje ir vėliau buvo pasiųstas Connecticut žemės spekuliantų kompanijos vadovauti ekspedicijai į Western Reserve, kaip tuose laikuose ši apylinkė buvo vadinama. Kuomet Moses Cleaveland, keliaudamas Erie ežeru su ekspedicija, pasiekė Cuyahoga upės įtaką į Erie ežerą, jis aprokavo, kad čia ir bus gera vieta įkūrimui miesto, nes ežeras Erie duos gerą transportaciją laivais susisiekimui su daugeliu teritorijų, o Cuyahoga upe bus galima susisiekti su provincijomis apsikeitimui miesto išdirbinių su farmų produktais ir t. t.

Cleaveland'o ekspedicijos kuriamam miestui buvo duotas jo vardas "Cleaveland", tik vėliau kas jį pataisė išimdamas "a" ir dabar rašos Cleveland. Tuose laikuose čia buvo dykumos, pūstynės. Bet dabar Clevelando miestas, sulaukęs 160 metų, su jo priemiesčiais, jau turi, surag 1955 metų apyskaita, 1,465,511 gyventojų, gyvenančių ant 456 ketvirtainių mylių ploto.

J. N. S.

MONTREAL, CANADA

Duok ženklą, jei važiuodamas suki į kitą liniją

Pereitą mėnesį pridėta pataisymas prie įstatymo, kuris reikalauja, kad vairuotojas, važiuodamas automobiliu, jei nori išsukti į kitą nuženklintą liniją, turi duoti su ranka ženklą. To nepadarius, policijos inspektorius, H. Yvon sako, kiekvienas prasižengęs gaus $5 trafiko tikietą.

Jis taipgi pastebi, kad kiti naujo įstatymo patvarkymai reikalauja, kad skersgatvyje ruošiantis suktis į dešinę, vairuotojas turi būti paženklintoje linijoje tokiam užsisukimui. Bet važiuojant tiesiai skersai gatvę ar sukantis į kairę, turi pasilikti savo linijoj, kurioj važiavai.

Reta liga paėmė gyvybę

Viena iš rečiausių kraujo ligų, žinomų medicinai, — skausmas, kuris sukėlė vidujinį ir išorinį kraujo tekėjimą, —pereitą savaitę Jewish General ligoninėje atėmė vienai moterei gyvybę. Medicinos mokslas dar nėra net pritaikęs ir vardo šiai ligai. Sakoma, tik penkios dešimtys tokių atsitikimų yra užrekorduota istorijoj ir kiekvienam atsitikime ligonis mirė.

Puodelis arbatos kainuoja penkiolika centų

Didieji restaurantai—ir neabejotina, kad tą patį padarys, jei dar nepadarė, ir mažieji — pakėlė kainą už arbatos puodelį nuo 10 iki 15c. Savininkai aiškinasi tuo, kad bendrai maisto produktų ir arbatos ypatingai, aukštai išKilo kainos. Kol kas dar nesigirdi, kad kavos kaina būtų pakilusi restauruotose. Kol kas pasilikusi kaina 10 centų už puodelį.

Taigi darbininkui, jei reikia restaurante valgyti, kava ar ypač arbata užsigėrimui jau gana brangiai kainuoja.

"Karas" tarp chuliganų ir policijos

Sekmadienio ryte, birž. 22 d., būrys chuliganų išdaužė presbyterionų bažnyčios langus. Jie pabėgo pirmiau negu policija atvažiavo. Vėliau du buvo pastebėti kitoje vietoje. Du policininkai, besivydami, buvo jau veik pagavę juos netoli Ontario St. Timothee gatvės. Tuo tarpu apipuolė apie 12 chuliganų policininkus ir juos įsivilkę į kiemą pradėjo daužyti. Pašaukus ir atvažiavus apie tuzinui policijos daugiau ir šiuos chuliganai patiko su bonkomis, beisbolių kuolais ir geležinėmis štangomis. Ir tik vieną peršovus, pagaliau penkis iš jų suareštavo, o kiti pabėgo. Apie septyni policininkai, kai kurie jų sunkiai, liko sužeisti.

Apsivedė

Soffie Jarmalinskaitė, birželio 20 d., sukūrė naują šeimyninį gyvenimą — apsivedė su anglų tautybės jaunikaičiu. Jaunavedžiai medaus mėnesį išvažiavo į Angliją praleisti ir, rodos, kuriam laikui juodu ten ir apsigyvens.

Gimė

Mr. ir Mrs. Jack Chaquette (Irena Kavaliūtė, montrealietė), kurie šiuo laiku gyvena Jungtinėse Amerikos Valstijose, susilaukė sveikos ir gražios dukrelės.

Gabus moksle jaunuolis

Tony Juozelaitis, kuris jau eina į aukštesnę mokyklą, gabiai mokinasi, išėjo pirmuoju mokiniu ir gavo kitiems metams mokytis stipendiją (scholarship).

Serga

Jonas Braknys, kuris turi nemalonumų su akies liga, virš savaitės išbuvo Royal Victoria ligoninėje, o dabar gydosi namuose.

Palubinskas Andrius turi sunkumų su širdies liga ir randasi Maisonneuve ligoninėje.

Pankevičius Chas. aplaikė nosies operaciją. Dabar jau pasveikęs.

Venskus Juozas Lachine ligoninėje aplaikė vidurių operaciją.

Nakrušas Feliksas darbe susilaužė rankos pirštus. Su gydytojo pagalba, gydosi namuose.

Kažukauskienė Kazė susirgo ir gydosi namuose.

Mirė

Liepos 8 d. mirė Juozas Jurkšas, sulaukęs 84 metų amžiaus.

J.—

New Jersey Naujienos

Vladas Barštis mirė liepos 24-tą Pattenburg, N. J., ir liksi palaidotas 28-tą liepos Clinton, N. J.

V. Barštis mirė, sulaukęs 70 metų amžiaus. Buvo tvirto sudėjimo žmogus ir dar galėjo gyventi, jeigu ne toji baisioji liga vėžys, kuri priartino jo mirtį, ir mirdamas buvo sunykęs, svėrė mažiau šimto svarų.

Velionis Barštis atvyko į Ameriką 56 metai atgal, liepos mėnesį, ir liepos mėnesį išsiskyrė iš gyvųjų tarpo. Paliko moterį, sūnų, anūką ir švogerį. Palaidotas laisvai, mat, gyvas būdamas buvo laisvų pažiūrų žmogus ir remdavo gerus tikslus pagal išgalę.

Ir nors tolokai gyvendamas nuo lietuvių apgyventų miestų, tačiau vietos apylinkės lietuviai ūkininkai suvyko į laidotuves. Lydėjo 40 žmonių. Kapuose atsisveikinimo kalbą pasakė A. Matulis. Drg. Barškienė užkvietė visus ir pavaišino gerais pietais.

Velionis Barštis iš Lietuvos paėjo: Pasodžių kaimo, Minislavo parapijos, Suvalkų rėd. Buvo nuolatinis Laisvės skaitytojas ir pažangaus judėjimo rėmėjas ir beveik visą laiką išgyveno Bayonne, N. J., ir dirbo Standard Oil kompanijoje. Jau keli metai kaip gyveno ant senatvės pensijos.

Ilsėkis, Vladai, ramiai, o jums, drg. Barštiene, ir sūnui maho gili užuojauta!

* * *

Tai ir mūsų valstiją aplankė drg. Mažeika iš Chicagos. Tačiau gaila, kad daugelio mūsų gerų draugų negalėjo matyti, mat, buvo darbo diena. Tačiau tuos, kuriuos jisai matė, tai visi parėmė Vilnį. Drg. Mažeika yra dėkingas tiems biznieriams, kurie irgi gerai atsiliepė į Vilnies finansinį vajų.

* * *

Drg. O. Kačergienė iš Jersey City išvyko į Chicagą aplankyti savo gimines. Ji išskrido orlaiviu ir mano pabūti geroką laiką Chicagoje. Mat, ji ten turi artimų giminių, ir atvirutėj nuo jos gautoj sako, kad Chicagą ir Indijanos valstija labai patinka.

* * *

K. Maziliauskas iš Jersey City nesveikuoja. Daktaro patarimu, jeigu sveikata nepagerės, turės eiti į ligoninę. K. Mazilliauskas yra LDS narys ir nuolatinis Laisvės skaitytojas.

* * *

Geri draugai ir mūsų judėjimo rėmėjai, draugai Churliai, iš Elizabeth, N. J., leidžia atostogas Long Branch, N. J., prie jūrų.

Drg. Kiršliai, elizabethiečiai, nusipirko dviejų šeimų namą, toliau nuo lietuvių apgyventos vietos. Gaila jų vietiniams. Mat, drg. Kiršlienė buvo gera mūsų parengimų gaspadinė. Pasitikiu, kad reikalui prisėjus ji ir toliau gyvendama organizacijom patarnaus. Drg. Kiršlis buvo geras Klubo šeimininkas.

* * *

Liepos mėnesį draugai Taras su žmona buvo atvykę iš Floridos į Elizabeth, pas vaikus į svečius. Pabuvoję ir aplankę savus pažįstamus, išvyko atgal į Floridą. Drg. Taras sveikatoje atrodo gerai. Gerai nusiteikęs ir linksmas, kad jo sveikata gerai pagerėjo.

* * *

Spalio 13-tą d. tai bus šeštadienis, New Jersey valstijos lietuviams bus gera proga praleisti smagiai vakarą. Tą dieną bus suvaidinta Elizabethporte komedija "Lapkus". Vieta ir laikas bus pranešta vėliau.

* * *

Ir mūsų senoji karta skiriasi iš gyvųjų tarpo, taip, kad mėnesio bėgyje mirė keturi LDS nariai. Jų vietų niekas neatpildo.

Teko patirti, kad parvykę delegaitai iš LDS Seimo visi gerai nusiteikę. Gi Trečiosios Apskrities komitetas sako, kad suteiks kiekvienam delegatui iš Apskrities iždo po $15. Gera parama apskrities ribose esančioms kuopoms.

Pilietis

SENO VINCO POEZIJA

Paskelbus, kad leidžiama Seno Vinco poezija knygoje, tuojau gavome teigiamą atsiliepimą, kurį čia paduodame:

"Gerbiamieji!

Čionai prisiunčiu $3.00, užsisakau Seno Vinco poezijos knygą, kurią žadate išleisti.

Su pagarba,
Banis Tuškevičius
Scranton, Pa."

Puikus atsiliepimas į paskelbimą dėl išleidimo minimos knygos. Buvo pažymėta, kad už $1.00 išleisti tokią knygą negalima. Todėl drg. Tuškevičius prisiuntė $3.00. Jis linki, kad Laisvei apsimokėtų knygos išleidimas.

Kurie finansiniai išgali, gražu, kad prisideda su stambesne suma. Tačiau kuriem finansiniai sukesnės aplinkybės, užsisakykite knygą tik už $1.00. Jūs vistiek pagerbsite autorių, prisidėdami prie išleidimo jo poezijos knygoje.

Kurie užsisakys poezijos knygą, visų vardai bus atspausdinti toje knygoje. Prašome užsisakyti tuojau, nes norime knygą išleisti lapkričio mėnesį.

Laisvės Administracija

Minersville, Pa.

Šiomis dienomis pas mus atsilankė draugai Rušinskai iš New Yorko ant vakacijų. Apsistojo pas Senkus. Taigi aplankė ir mane kaipo senovės draugą. Labai buvo malonu susitikti su senos kartos draugais. Draugės Rušinskienės nebuvau matęs per 18 metų.

Tai pasispaudėm rankom ir net pasibučiavom. Rušinskai labai draugiški žmonės, darbštūs darbininkų judėjime. Esu labai dėkingas už atsilankymą. Teko pasikalbėti apie bėgančius mūsų reikalus.

V. Ramanauskas

Įvertinkime ilgametį rašytoją—Seną Vincą — užsisakykime jo poezijos knygą.

UŽSISAKYKITE
SENO VINCO
Poezijos Knygą
Pagerbkite ilgametį rašytoją
Puslapių 128. Kaina $1.00
Laisvė
110-12 Atlantic Avenue
Richmond Hill, N. Y.

LAWRENCE, MASS.

BANKETAS
Sušelpimui
Jono Karsono

Rugp. 4 Aug.
Maple Park

Jau daugeliui žinoma, kad Jonas Karsonas dar jaunystėje, traukinio nelaimėje, neteko abiejų kojų. Dabar jam tapo suparalyžiuotos abi rankos. Todėl jo sušelpimui yra rengiamas banketas, kuris įvyks šį šeštadienį, rugpiūčio 4-tą d., pradžia 7-tą val. vakare.

Kviečiame visus atsilankyti, išreikšti draugui užuojautą nelaimėje ir tuo pačiu kartu suteikti nors kiek materialės paramos.

Rengėjai

Dabar Laisvės kaina

Jungtinėse Valstijose $10 metams
6 mėnesiams $6.00

Dalyje Queens County $11.00 metams
6 mėnesiams $6.50

Kanadoje $11.00 metams
6 mėnesiams $6.50

Kitur užsieniuose $15.00 metams
6 mėnesiams $8.00

Pavienio egzemplioriaus kaina 5 c.

Naujai užsisakydami arba atsinaujindami dienraštį Laisvę laikykitės aukščiau nustatytų kainų.

Siųsdami prenumeratas adresuokite:

Laisvė
110-12 Atlantic Ave., Richmond Hill 19, N. Y.

ŽINIOS IŠ LIETUVOS

M. Gorkio kūryba lietuvių kalba

VILNIUS. Respublikos darbo žmonės plačiai pažymi didžiojo proletarinio rašytojo Maksimo Gorkio 20-ąsias mirties metines. Bibliotekose, Kultūros namuose, klubuose skaitomos paskaitos ir pranešimai, organizuojamos parodos, skirtos rašytojo gyvenimui ir kūrybai. M. Gorkio kūrinių ir literatūros apie jį paroda šiomis dienomis atidaryta Vilniaus Valstybiniame V. Kapsuko vardo universitete.

Respublikos darbo žmonių tarpe labai populiarūs Maksimo Gorkio kūriniai, išleisti lietuvių kalba. Masiniu tiražu išleisti romanai "Foma Gordiejėvas", "Matviejaus Kožemiakino gyvenimas", apysakos "Kainas ir Artiomas", "Klimo Samgino gyvenimas", eilė apybraižų ir apsakymų rinkinių. Daug M. Gorkio kūrinių į lietuvių kalbą išvertė S. Nėris, V. Montvila, A. Venclova, E. Matuzevičius ir kiti lietuvių rašytojai. V. Montvilos išverstas romanas "Motina" pokariniais metais išleistas keturis kartus. Po kelis kartus išleistas romanas "Antamonovai", apysakos "Vaikystė", "Mano universitetai", "Žmonėse".

Pirmą kartą leidžiami lietuvių kalba M. Gorkio Raštai 20 tomų. Išleistas 13-asis tomas. Šiemet bus išleistoș ir likusios Raštų knygos.

Iš viso pokariniais metais M. Gorkio kūrinial lietuvių kalba išleisti 52 kartus.

(ELTA)

Teatro žiūrovų konferencija

MAŽEIKIAI. — Čia lankėsi Kauno muzikinis dramos teatras. Miesto darbo žmonėms ir aplinkinių žemės ūkio artelių kolūkiečiams teatrinis kolektyvas parodė G. Zaposkos tragikomediją "Ponios Dulskos moralė". Spektaklyje ponios Dulskos vaidmenį atliko Lietuvos liaudies artistė A. Kubertavičienė-Vainiūnaitė.

Po spektaklio žiūrovai karštai pasveikino aktorę ryšium su jos 60-osioms gimimo ir 40-osiomis kūrybinio darbo metinėmis.

Po to įvyko žiūrovų konferencija. Rajono vykdomojo komiteto sekretorius Skinderskis, miesto kultūros namų meno vadovas Vinčienė, rajono ligoninės chirurgas Žilinskaitė ir kiti savo pasisakymuose pažymėjo spektaklio gerąsias puses ir kartu nurodė eilę jo trūkumų.

(Elta,

Mokslinė ekspedicija

Į Baltarusijos Svyrių, Pastovių, Vydžių ir Breslaujos rajonus iš Vilniaus išvyko Lietuvos Mokslų akademijos jungtinė mokslinė-tiriamoji ekspedicija. Mūsų respublikos Lietuvių kalbos ir literatūros bei Istorijos institutų moksliniai bendradarbiai drauge su Baltarusijos Kalbotyros instituto darbuotojais minėtuose rajonuose tirs liaudies kalbą, tarminius tekstus užrašys magnetofono juostelėje, rinks tautosakos ir etnografijos medžiagą. (Elta)

NOTICE is hereby given that license 4A-4672 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under the Alcoholic Beverage Control Law for off premise consumption, at 111-04 142 St., Jamaica. MARY CALIGIURI.

TEATRUOSE

"Bigger Than Life" yra įdomi drama

Victoria Teatre New Yorke (Broadway ir 46th St.) tik ką pradėtasis rodyti naujas 20th Century - Fox filmas vaizduoja bejėgišką atskiro asmens kovą už sveikatą. Tuo asmeniu yra James Mason, jo žmonos rolėje Barbara Rush. Direktorius Nicholas Ray. Veikalą parašė Cyril Hume ir Richard Maibaum.

Vaizduoja nepagydomo artisto ligonio desperatiškas pastangas gydytis išgarsintuoju kortizonu, kurio besaikiškas vartojimas įveda jį į aršesnę ligą. Artritą jis kentė vienas, kortizono pasėka kankina ir beveik nužudo visą šeimą.

Veikalas sukasi apie aukščiau savo išgalės įsikūrusį mokytoją (butas atrodo į geroko fabrikanto). Pastangose kilti į viršūnes (finansiškai, puošnume) jis po darbo mokyklo-je bėga vairuoti taksi, turi ryšių ir ieško "laimės" lažybose už arklius. Pasėka: nei to ekstra turto, nei sveikatas. Net ir šeimą vos bepažįsta.

Padidėjusio silpnumo ir sudužusių planų veikiamas protiniai, jis dalinai įsivaizduoja, dalinai ir tikroviniai pajunta artrito ligonio aštrius skausmus. Atsiduria ligoninėj. Gydomas kortizonu. Išleistas, nors gydytojo įspėtas, kad kartą padauginęs to nuodo vartojimą "nebegalėsi sustoti", jis skubina gydytis daugindamas vartojimą. Prieina to, kad tenka falsifikuoti receptus, nes nuodo vis daugiau reikia. O suvartotas nuodas jame sukelia pamišėlio nuotaikas.

Intesyvios dramos sukeltos mintys dar lydi ir išėjusį iš teatro. Matosi silpnumas vieno asmens neorganizuotos kovos prieš gyvenimo sunkumus ir prieš nesveikatą. S.

ŠIMTAS MILIJONŲ IŠEIKVOTA

Kai miestas paėmė į savo rankas subvių operavimą, nuo 1942 metų jau išleido $100,000,000 pataisymui trijų elektros jėgainių. Dabar pasirodo, kad tai buvo pinigų švaistymas. Dabar reikia tas jėgaines "modernizuoti". Tas miestui kaštuos $160,000,000!

KRISLAI

(Tąsa iš pirmo pusl.)

galiu iš gilumos širdies palinkėti smetonininkams pilnos sėkmės!

Chicagos menševikų orakulas savo Naujienose (liepos 26 d.) dviemis ilgomis špaltomis bombarduoja L. Prūseiką ir A. Bimbą. Daugiausia tenka Leonui.

Grigaitis baisiai įtūžęs ant mudviejų, kam mes jį ir jo pasekėjus vadiname menševikais.

Ką gi tas parodo? Tas parodo, kad Naujienų redaktorius kratosi savo senos politinės vieros. Per beveik keturiasdešimt metų galvą guldęs už menševizmą ir menševikus, dabar jų kratosi.

Gaila žmogaus, tiek laiko ir energijos išeikvojusio.

Iš savo pusės aš su mielu noru sutinku atleisti jam visus menševikiškus griekus, jei tik jis prižadės daugiau nebegriešyti.

CUSTOM MADE ARCHES
INDIVIDUALLY MOLDED TO YOUR FEET
Featherweight-Corrective Arches
PROVEN COMFORT!
PHONE WI 7-7140
Body-Form Appliances Inc.
Open Thurs. to 8 P. M.
130 West 42nd St. • Rm. 404

New Yorko ir Apielinkės Žinios

New Yorko spaudoje

Keletas savaičių atgal, kuomet ėjo šešių komunistų byla, Socialistų partijos vadas Norman Thomas apsilankė teismo salėje. Ten jis pasisveikino su teisiamais komunistais. Paskui jis pareiškė spaudos atstovams, kodėl atėjo teismo salėn. Kaip tai vėliau perdavė "Daily Worker", Thomas tada sakė:

"Aš esu anti - komunistas, bet taipgi anti - Smitho aktą. Ir aš labiau prieš Smitho aktą, negu prieš komunistus".

Dabar Thomas atrašė laišką "Daily Workeriui", kuriame jis teigia, kad citata nėra visai tiksli. Jis pasakęs štai ką:

"Aš esu anti - komunistas ir anti - Smitho aktą. Ir aš darausi vis labiau ir labiau priešingas Smitho aktui."

Thomas dar pridėda, kad jis faktinai labiau prieš komunizmą, negu prieš Smitho aktą.

"Daily Worker" atspausdino Thomaso laišką be komentarų.

* * *

Laikraščiai pasikeitė rolėmis. Paprastai, kuomet vyksta koks nors konfliktas tarp imperialistinės šalies ir antikolonialio judėjimo, didžiuma New Yorko didlapių išsirikiuoja imperialistinės jėgos pusėje. Pusiau liberališkas "Post", betgi, dažnai užima iabiau svyruojančią liniją, reikšdamas ir tam tikras simpatijas anti - kolonialei pusei.

Taip buvo Indijos, Burmos, Indonezijos ir kitų šalių atsitikimuose.

Bet dabar, kuomet Egiptas nacionalizavo Suezo kanalą ir britai, francūzai bei Washingtonas piktinasi, "Post" užėmė aštriausią anti - egiptišką poziciją. Priežastis, matyti, yra tame, kad "Post", iš visų New Yorko didlapių, turi aiškiausias pro - Izraelio tendencijas. Egiptas skaitosi Izraelio priešu, tad "Post", metęs šalin bet kokią liberališkumo skraistę, puola Nasserį už kanalo nacionalizavimą.

* * *

Pirmomis dienomis po Andrea Doria ir Stockholmo susidurimo New Yorko didlapiai plačiai citavo kai kurių keleivių skundus prieš itališko laivo jūrininkus. Esą, jie nebuvo pakankamai drąsūs ir t. t. "Times", "Tribune" ir kiti laikraščiai pripildė ilgas skiltis tais nusiskundimais.

Bet dabar, kuomet patys jūrininkai pradėjo daryti pareiškimus ir aiškintis, spauda tai beveik ignoruoja. Vienintelis laikraštis, kuris duoda pakankamai vietos jūrininkų pusei, yra darbininkiškasis "Daily Worker".

Bandys palengvinti darbo gavimą senesnio amžiaus žmonėms, nuo 45 iki 60 m.

Kaip yra žinoma, žmogus, kuris turi virš 45 metus amžiaus, jau turi tam tikrų sunkenybių gauti darbo New Yorke. Ir kuo senyn žmogus eina, tuo sunkiau darbą gauti. Yra firmų ir fabrikų, kur į 55 arba 60 metų žmogų, kuris ateina ieškoti darbo, žiūrima beveik kaip į pamišėlį: "Nejaugi jūs manote, kad jus samdysime?"

Pažangios ir liaudiškos organizacijos jau senai smerkė tokią bešir dišką bosų elgesį. Buvo nurodoma, kad nedavimas darbo vidutinio arba senesnio amžiaus žmonėms kenkia krašto ekonomijai bendrai, nes tas reiškia, kad mes žymios dalies savo šalies darbo jėgų nesunaudojame.

Dabar New Yorko valstijos industrinis komisijonierius I. Lubinas pradėjo ką nors daryti šiuo klausimu. Pradžia, tiesa, gan kukli, bet geriau, negu nieko. Valstijos samdymo tarnyba paskirs $15,000 tam tikram projektui. Bus parinktos trys grupės 45-60 metų amžiaus žmonių, kurie nori dirbti bet neturi darbo, ir bus bandyta jiems darbo rasti. Ta speciali suma bus naudojama jų treniravimui, jeigu reikėtų, samdymui specialių patarėjų ir t. t. Į kiekvieną grupę jeis 300 asmenų — vyrai ir moterys.

Taigi, iš viso 900 asmenų, o New Yorke, kaip tai sako Lubinas, yra net šimtai tūkstančių senyvo amžiaus žmonių, kurie galėtų dirbti, prisidėti prie krašto gerbūvio ir patys geriau ir jauniau jaustis.

S.

Iš teismo salės...

Paskutinė diena šešių komunistų vadų byloje, kuomet prisaikdintieji teisėjai paskelbė savo nutarimą, buvo gan rami. Apkaltintieji, kaip matyti, tikėjosi tokio nuosprendžio, nors buvo abejonių, ar kaltais bus rasti visi. Trachtenbergas sakė vienam laikraštininkui:

"Jeigu kaltintų mus sąmoksle, jiems būtų negalima tai įrodyti, nes mes tikriausiai ne sąmokslininkai. Jeigu jie mus kaltintų sąmokslų mokinime, jie irgi negalėtų tai įrodyti, nes mes to nemokiname. Bet jie mus kaltina 'konspiravime mokinti', kitaip sakant, esą, mes planuojame kada nors mokinti kitus daryti sąmokslus. Čia jau toks palaidas kaltinimas, kad jokių įrodymų nereikia. Reikia tik sukurti ragangaudišką atmosferą — ir viskas. O tą padarė visokie informerlai savo liudijimais".

Kuomet prisaikdintieji teisėjai, tai yra, džiūrės nariai, pasirodė, jie laikė akis nuleidę. Nei vienas jų nei valandėlei neatkreipė žvilgsnio link apkaltintų komunistų, nepažiūrėjo jiems stačiai į akis. Ar jie jautėsi kalti? Ar jie žinojo, kad jų nuosprendis ne toks jau nuoširdus?

Kuomet paskelbė, kad apkaltintieji rasti kaltais, salėje buvo ramu. Tik keli apkaltinti, rodos Steinas ir Jacksonas, persimetė šypsenomis su saviškiais, lyg sakydami: Mes nenusimename — nenusiminkite ir jūs.

KONIGIN INSTITUTE
"Kur su maža pagalba paakstina lankyti reguliarę mokyklą su pasitenkinimu."
DIENINIAI IR VAKARINIAI SKYRIAI—
Pagerinti Skaitymą.
Elementariški ir Aukštesni subjektai.
Naujiems Amerikonams išmokti Angliškai.
Laisniuoti ir Kvalifikuoti Mokytojai
32-50 86th St.
Jackson Heights
(I šiaurę Northern Blvd.)
ILlinois 8-0808.

PRANEŠIMAI

HARTFORD, CONN.

Lietuvos Sūnų ir Dukterų Dr-jos Hartfordo ir Manchesterio skyr. rengia bendrai pikniką. Harry Gory Park, Broad Brook, Conn. Sekmadienį, rugp. 5 d. Pradžia 12 val. dieną iki tamsos vakaro. Turėsime gerą orkestrą šokiams, skanių užkandžių ir gėrimų. Kviečiame visus lietuvius dalyvauti. Iš Hartfordo kurie norėsite važiuoti ir turite automobilius, tai prašome nevažiuoti tuščiais, sustokite prie salės, 157 Hungerford St., 12 val dieną, tuomet galėsime daugelis nuvažiuoti.

Kom.

(148-150)

BROOKLYN, N. Y.

LDS 1-mos kuopos susirinkimas įvyks antradienį, rugpiūčio 7 d., 7:30 val. vakare, Liberty Auditorium, 110-06 Atlantic Ave., Richmond Hill. Visi nariai kviečiami dalyvauti, nes delegatai patieks raportus iš LDS 12-tojo Seimo. Kurių duoklės nemokėtos, malonėkite ateiti ir užsimokėti, kad nesusispenduotumėte. Valdyba (150-151)

ELIZABETH, N. J.

LDS 33 kp. susirinkimas įvyks rugpiūčio 8 d., 408 Court St. Visi nariai dalyvaukite. Bus išduotas delegatų raportas iš 12-tojo Seimo. Išgirsite gerų ir naujų tarimų mūsų narių gerovei. A. S. (150-152)

MATTHEW A. BUYUS
(BUYAUSKAS)
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
426 Lafayette St.
Newark 5, N. J.
MArket 2-5172

Trijų Aktų Komedija
LAPKUS
Liaudies Teatras bus pasiruošęs anksti šį rudenį su šiuo veikalu ne vien tik savo kolonijoj, bet ir plačiau apvažinėti. Veikalas įdomus, dalyvauja tik penki asmenys.
REŽISIERIUS JONAS VALENTIS
Jau sekamuose miestuose susitarta vaidinti:
New Haven, Conn.—Rugsėjo (Sept.) 23 d.
Wilkes Barre, Pa.—Rugsėjo (Sept.) 30 d.
Richmond Hill, N. Y.—Spalių Oct.) 7 d.
Elizabeth, N. J.—Laikas dar nenustatytas

Laisvamaniai pasisako prieš religinį obalsį

Kelios laisvamanių organizacijos, tarp jų grupė, kuri spiečiasi aplink laikraštuką "The Freethinker", pasiuntė protesto telegramas prezidentui Eisenhoweriui. Eisenhoweris kelios dienos atgal paskelbė, kad išsireiškimas "Mes tikime į Dievą" ("In God We Trust") tampa nacionaliu Amerikos obalsiu. Kaip žinia, tas obalsis ir iki šiol tilpo ant pinigų, bet prezidento žingsnis dar labiau tai pabrėžia.

Laisvamaniai sako, kad prezidentas neturėjo teisės to obalsio suoficialinti. Amerika yra šalis, kurioje valstybė yra atskirta nuo bažnyčios. Milijonai netikinčių žmonių negali tokiam obalsiui pritarti, jie negali jo nuoširdžiai vartoti. Kodėl nepalikti religiją religiniai nusiteikusiems žmonėms?

HELP WANTED-MALE

WOOD WORKER

Must be expcriened on Shaper. Steady work. Nice conditions.

1165 Broadway, Hewlett, L. I.
FR. 4- 0020

(150-156)

JIG MAKER—SAMPLE MAN

Patyręs. Vielų šapa.
Nuolatinis darbas. Alga atdara.
HY. 7-1232.

(150-156)

Watchmen. At least 25 yrs. old. 6 day wk, paid vacations, insurance & hospitalization. Necessary equipment furnished. Must have clean record. Call **RE. 2-8298** weekdays, 9-5. Saturday 9-12.

Prie medžių darbininkai. Patyrę. Truck bodies. Gera alga. Nuolatinis darbas. **548 Bryant Ave., Bronx.** 163rd St. Crosstown Bus iki paskutinio važiavimo, ar Pelham Line iki 163rd St., Huntspoint.

(149-151)

POLISHERS

Experienced. Good pay, steady work. Benefits. Mod'n air-cond. plant. **1600 Chestnut Ave.,** Brooklyn. NI. 8-8167. Take B. M. T. to Avenue M.

(149-152)

ŠEPEČIŲ DARYTOJAS

Patyręs prie maliavos ir liakerio šepečių. Pilnam laikui. Nuolatinis darbas. Gera alga. Puikios darbo sąlygos. **WOrth 4-8472.**

(148-154)

OPERATORIUS. Patyręs prie viršutinio dalies bato ir įvairių odinio dalykėlių.
B. & R. HANDBAG & LEATHER PRODUCTS CORP.
216 Wallabout St., B'klyn, N. Y.
UL. 2-7529.

(147-150)

STONESETTER

(Akmenėlių Pritaikytojai)
REGAL WATCH CASE CORP.
74 Lafayette St.
WO. 2-2080

(147-153)

Stallorius. 1-mos klasės. Prie mašinos ir stalo darbininkas ir prie puikių kostumeriškų rakandų.

RONELL
1306 Coney Island Ave., B'klyn.

(1467-150)

Atidarytas Vasarnamis
Su visais patogumais vasarotojams
JŪRŲ MAUDYNĖS PRIE PAT NAMO
VIOLET'S OCEAN VIEW GUEST HOME
Kainos nebrangios. Tuojau užsisakykite kambarius arba apartmentus vasarojimui.
125 Atlantic Ave., Atlantic City, N. J.
Telefonas 5-2388

NEW YORK

HELP WANTED FEMALE

OPERATORĖS

Patyrusios ant Bluskučių
Gera Alga.
SO. 8-8682

(150-156)

Puiki Proga Namų Darbininkei. Abelnas darbas dideliuose namuose. 2 suauge ir 8½ m. vaikutis. Nuosavas apartmentas su visais patogumais, įskaitant T.V. Gera alga tinkamai moteriškei su paliudijimais. Skambinkite: **CH. 3-3120.** 8—3 kasdien.

(150-152)

Rankom Siuvėjos. Patyrusios prie siųonų ir bluskių. Nuolatinis darbas.

WILL-MAR CORP.
162 E. 23rd St., N. Y. C.

(147-150)

Namų darbininkė. Guolis vietoje, nuosavas kambarys ir vonia. Dak-taro namai. 5½ dienos. Nuolatinis darbas. Arti miesto. Skambinkite ištisą savaitę. **CE. 9-8828** ar **CE. 9-2079.**

(148-154)

SLAUGĖS, R. N.
Praktiškos ir Laisniuotos Praktiškos
NURSING HOME
2886 Valentine Ave., Bronx
CY. 8-7500

(146-152)

Slaugės. R.N. ir L.P.N. slaugės. Taipgi slaugių pagelbininkės. Visi šiftai; 8 val., 5 dienos. Puikios darbo sąlygos. Nauja ligoninė Yonkers.
YO. 5-9500.

(145-151)

Cook. Unattached, 35-50. Honest, reliable. Plain meals, cook for approx. 60 small chidren's Institution. Salary, room and board. Must live in. Call **WH. 9-0665** for appt.

(144-150)

MALE and FEMALE

Patarnautojas ar suaugusi patarnautoja. Patyrę. Darbas vasarą. Nuo 12 v. nak. iki 8 v. ryto. Penktadienio ir Šeštadienio vakarais. Geri tipai. Skambinkite 10 v. ryto iki 12 v. dena. **WH. 8-4544.**

(144-150)

Business Opportunity

KEPYKLA

Ideališkai šeimai ar partnerianis. Išnuomojimui ar pirkimui. Kampas Leonard ir Metropolitan, Brooklyn. Įtaisyti visi įrankiai. Sklepe visi kepimo dalykai. Kaina labai prieinama. **EV. 4-2523**

(148-151)

Ideališka šeimynai. Grosernė. Nassau Apskr. Užrubežiuota kaimynystė. 30 m. įsteigta. Savininkas parduoda su viskom. Yra 7 rūmų apt. **IV. 6-8889.**

(147-153)

OPERATORS

Experienced on canvas and leather.
EVERLAST CO.
175 Walnut Ave., Bronx
138 St. Bus stop at door.
WY. 3-0100

(149-155)

REAL ESTATE

Merrick. 8 room Cape Cod. 4 yrs. old; oil, hot water heat; 4 bedrooms, full basement, garage, aluminum storm & screens, fireplace; refrig. & washing machine; 75x100. $18990. **Freeport 8-5735.** Owner leav. for Florida. Call all wk. after 3. Sa. & Sun. all day. (150-156)

Ar norite pasibudavoti namą be pinigų? Mes jums pabudavosime, jeigu turite savo lotą ir planus—tik tiek ir reikia.
COUNTYWIDE CONSTRUCTION CO.
10 Depot Plaza.
White Plains 6-2140.

(147-153)

Arti Katalikų bažnyčios. Priemiestinis namas, 6 dideli kambariai, 3 miegrūmiai, virtuvė, valgymo ir saliono kambariai. Skalbyklą galima pakeisti į miegrūmį. 2 karam garadžius; patio, bar-b-que, vaisių medžiai, kiemas, daržas. Puiki transportacija. Kaina greitam pardavimui $15,000. **IN. 3-4110. 46-16 — 160th St., Flushing.**

(148-150)

Smarkiai mojasi kovai prieš kriminalizmą jaunime

Policijos departmentas paskyrė 102 policistus speciliam vajui prieš plitimą kriminalizmo New Yorko miesto jaunime. Jų pareiga bus sekioti ir gaudyti nužiūrimus jaunuolis.